

POMOC V KAŽDEJ NÚDZI

Rodinná katechézka 71-2019 (623)

www.inky.sk

týždeň po 27. 1. 2019

... alebo o farskej charite, jej tradícii, podobe a cieľoch

BOŽIE SLOVO:

(Lk 10,30-37 SSV)

Čítanie zo sv. evanjelia podľa Lukáša: *Ježiš povedal: "Istý človek zostupoval z Jeruzalema do Jericha a padol do rúk zbojníkov. Tí ho ozbijali, dorážali, nechali ho polomŕtveho a odišli. ³¹ Náhodou šiel tou cestou istý kňaz a keď ho uvidel, obišiel ho. ³² Takisto aj levita: keď prišiel na to miesto a uvidel ho, išiel ďalej. ³³ No prišiel k nemu istý cestujúci Samaritán, a keď ho uvidel, bolo mu ho ľúto. ³⁴ Pristúpil k nemu, naliať mu na rany oleja a vína a obviazal mu ich; vyložil ho na svoje dobytča, zaviezol ho do hostinca a staral sa oň. ³⁵ Na druhý deň vyňal dva denáre, dal ich hostinskému a povedal: "Staraj sa oň a ak vynaložíš viac, ja ti to zaplatím, keď sa budem vracat'." ³⁶ Čo myslíš, ktorý z tých troch bol bližším tomu, čo padol do rúk zbojníkov?" ³⁷ On odpovedal: "Ten, čo mu preukázal milosrdenstvo." A Ježiš mu povedal: "Chod' a rob aj ty podobne!" Počuli sme Božie slovo!*

ÚVAHA:

(na doplnenie www.inky.sk, úvahy/katechézy č. 482, 490, 356, 468)

Charita a Cirkev k sebe patria od samého počiatku. Kresťania sa vyznačovali od samého úsvitu kresťanstva starostlivosťou nielen jeden o druhého – tak, ako to nabáda Ján, keď hovorí: „*Ak má niekto pozemský majetok a vidí brata v núdzi, a srdce si pred ním zatvorí, ako v ňom môže ostávať Božia láska?*“ ¹⁸ *Deti moje, nemilujeme len slovom a jazykom, ale skutkom a pravdou“* (1 Jn 3,17-18), alebo ako to doslovne (veď Cirkev je Jeho Telo, On sám osobne) vraví Ježiš: „*Čokoľvek ste urobili jednému z týchto mojich najmenších bratov, mne ste urobili. ... Čokoľvek ste neurobili jednému z týchto najmenších, ani mne ste to neurobili“* (Mt 25,40.45) – ale aj voči ľuďom, trpiacim a núdnym, mimo Cirkvi, ako k tomu nabádal Ježiš v úvodnom úryvku dnešnej katechézy, kde za príklad dal Samaritána, pre ktorého dobytý Žid bol cudzincom a „inovercom“ a predsa mu obetavo a štedro pomohol. Ranokresťanský obranca katolíckej viery Tertulian v 2. storočí na adresu pohanov s riadnou dávkou ironie píše: „*Neodmietame pomáhať ani ľuďom, ani bohom, ak o to požiadajú. Nemyslíme si, že by pomoc mala byť poskytovaná komukoľvek inému než tým, ktorí o ňu budú prosiť. Nech teda [váš boh] Jupiter zdvihne ruku a dostane tiež! Naše milosrdenstvo dáva na uliciach viac, než vaše náboženstvo v chrámoch.*“ O necelých sto rokov sa cisár Julián, zvaný Odpadlík, ktorý sa pokúsil v poslednom zúfalom pokuse potlačiť vzťahujúce sa kresťanstvo a obnoviť umierajúcu pohanskú vieru a kultu, sťažuje: „*Zatiaľ čo chudáci sú našimi kňazmi prehladaní a zanedbávaní, bezbožní Galilejčania si ich všimajú a finančne im pomáhajú. Bezbožní Galilejčania pritom takto podporujú nielen svojich, ale aj našich a každý tak môže vidieť, ako naši ľudia trpia nedostatkom pomoci z našej strany. ... Títo bezbožní Galilejčania sýtia nielen svojich vlastných chudobných, ale aj našich; prijímajú ich na svojich hodoch lásky [agapé], vábia koláčmi, ako sa vábili deti.*“ Charita, starostlivosť o trpiacich a núdnym, to je tá stránka Cirkvi, ktorá naplnia úžasom aj ľudí, ktorí sami kresťania ani veriaci nie sú. Bezverec Voltaire v 18. storočí s uznaním píše: „*Asi neexistuje na svete nič väčšie, než obeta mladosti a krásy, ktorú prináša nežné pohlavie, často urodzeného pôvodu, pri práci v nemocniciach v úsilí zmierniť ľudské utrpenie, na ktoré je pre nás už len pohľad nanajvyš odpudzujúci. Národy neznalé rímskeho [= katolíckeho] náboženstva túto šľachetnú lásku k bližnému napodobňujú veľmi nedokonalo.*“ Dnes, v čase, keď už ani Slovensko nie je „náboženstva rímskeho“, náš pohľad na stav našich nemocníc často len utvrdí o pravdivosti jeho postrehu... Podľa údajov *Sydney Catholics* [Sidni Kétoliki] „*Katolícka cirkev je najväčším poskytovateľom zdravotnej starostlivosti na svete. Prevádzkuje 117 000 zdravotníckych zariadení, čo predstavuje 26% z celosvetovej starostlivosti o kohokoľvek v spoločnosti.*“ Samotný vynález nemocníc a nemocničnej starostlivosti či všeobecnej zdravotnej starostlivosti je vynálezom Katolíckej Cirkvi, ktorá ho aj presadila. Málokedy nás napadne, že slovo „zdravotná sestra“ poukazuje na rehoľné sestry, ktoré v minulosti, ako vraví Voltaire, zasvätili svoj život službe chorým, či to, že pravidelné vizity v nemocniciach majú korene vo veľkej Jeruzalemskej nemocnici rytierskeho rádu Johanitov pred tisíc rokov. Ako v 19. storočí skonštatoval Frederick Hurter: „*Všetky dobročinné inštitúcie pomáhajúce úbožiakom, ktoré dnes ľudstvo má, všetko, čo sa robilo a robí na ochranu núdnym a trpiacich v neistých chvíľach ich života a v každom utrpení, vychádzajú priamo či nepriamo z Katolíckej cirkvi, ktorá šla príkladom, uskutočňovala túto činnosť a často na ňu dodávala prostriedky.*“ Prídajme si k tomu školy, domovy dôchodcov, či ohromné množstvo farských, diecéznych a národných charít a s nimi spojených služieb. Charita je jediná oblasť, ktorú ako tak oceňuje aj súčasná liberálna spoločnosť (často sa snažiaca Cirkev obmedziť práve len na túto oblasť a túžiaca Cirkev premeniť na niečo ako sociálnu charitatívnu organizáciu, inak vytlačenú zo všetkých ostatných oblastí života).

Farnosť bez charitatívnej činnosti by sa len ťažko dala nazvať kresťanskou a katolíckou. Na tento aspekt nás v súčasnosti znova a znova upozorňuje pápež František, keď nás vyzýva „*ísť na periférie*“, na okraj spoločnosti, k tým, ktorí sú v núdzi akéhokoľvek druhu. A to ako dovnútra, tým, že sa staráme o seba navzájom, tak aj smerom navonok, ako raní kresťania a potom naši predkovia vo viere od nepamäti, starostlivosťou o každého, kto je v núdzi – nakoľko to je v našich silách. Slovom pápeža Františka: „*Nemôžem nepripomenúť otázku, ktorú si kládol sv. Tomáš Akvinský - keď sa pýtal, ktoré sú naše najväčšie skutky; ktoré sú tie vonkajšie diela, čo najlepšie vyjadrujú našu lásku k Bohu. Odpovedal bez pochybovania, že sú to diela milosrdenstva voči bližnému, viac než činnosti*

kultu: „Nekonáme kult Boha obetami alebo vonkajšími darmi kvôli nemu samému, ale pre naše vlastné dobro a pre dobro bližného: Boh vskutku nepotrebuje naše obety, ale chce, aby sme ich konali z našej nábožnosti pre dobro bližného. Teda milosrdenstvo, ktorým sa druhému pomáha v núdzi, je tou obetou, v ktorej má najväčšie zaľúbenie, lebo najpriamejšie prináša dobro bližnému.“

UVAŽOVANIE:

Keď uvažujeme o charite vo farnosti, často nás ako prvé napadne inštitúcia: Založíme farskú charitu, vyčleníme na to priestory, určíme či dokonca zamestnáme ľudí, ktorí ju budú prevádzkovať... Ale celé stáročia Cirkev v tejto oblasti fungovala omnoho jednoduchším a vari aj účinnejším spôsobom, ku ktorému svoj zrak znovu obrátil Pastoračný a evanjelizačný plán Katolíckej cirkvi na roky 2007 až 2013: „*Ideálnym základným miestom pre realizáciu pomoci ľuďom v núdzi je farnosť ako spoločenstvo spoločenstiev. Vďaka svojej blízkosti ľuďom žijúcim na území farnosti umožňuje poznať ich potreby a problémy a poskytovať individuálnu starostlivosť každému z nich. V tomto zmysle je žiaduce vidieť v novom svetle farskú charitu alebo farské sociálne kluby ako spoločenstvo odborníkov, aktivistov a spoločenstiev, prítomných na území farnosti a angažujúcich sa v sociálnej oblasti. Takéto spoločenstvo je schopné potom účinne a efektívne poskytnúť primerané sociálne služby, ale najmä ľudský kontakt ľuďom v núdzi vo farnosti. Z právneho hľadiska farská charita môže byť neformálnym združením farníkov prípadne právnickou osobou.*“ (bod 62).

ÚLOHA:

Zamyslite sa nad tým. Ako funguje charitatívna stránka našej farnosti? Nakoľko je vecou farníkov ako spoločenstva – alebo nakoľko len vecou pár ľudí? Nakoľko táto dobročinná láska preniká život, konanie a zmýšľanie farnosti a farníkov?

Vedeli by ste si predstaviť model charity, ako ho opisuje pastoračný plán, vo vašej farnosti? Seba ako jeho súčasť? Čo vidíte ako potrebné v tejto oblasti vykonať?